

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 15/-26

N:o 15/-26 .

med anledning av Landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till antagande av kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland.

Med anledning av förberörda framställning, varöfver Landstinget inbegärt Lagtutskottets utlåtande, får utskottet vördsamast framhålla följande:

De synpunkter, som föranlett Landskapsnämnden att inkomma med denna framställning, omfattas tillfullo av utskottet, vilket föröfvrigt fattat ståndpunkt i frågan redan uti sitt den 24 februari detta år avgivna betänkande med anledning av vicetalmannen Johannes Erikssons m.fl:s petition om kodifiering och revidering av de kommunala lagarna. Utskottet anser sig därföfver icke i detta sammanhang vidare behöva beröra nyttan och nödvändigheten av detta lagstiftningsarbete. Ej heller anser utskottet nödigt att inledningsvis uttala sig om de principer, på vilka lagförslaget bygger, enär detta lämpligast kan ske i samband med utskottets yttrande beträffande de särskilda paragraferna. Dessa komma föröfvrigt att beröras endast för såvitt utskottet funnit skäl till ändringar i eller tillägg till desamma.

Emot lagförslaget i fråga har utskottet, som godkänt lagens namn och samtliga kapitelrubriker, velat framställa anmärkningar i nedannämnda avseenden.

§ 1. I förslaget lägges församlingsindelningen till grund för landskapets indelande i kommuner. Visserligen öfverensstämmer detta med den tidigare lagstiftningen, men utskottet vill icke desto mindre föreslå en annan indelningsgrund. Den av Landskapsnämnden föreslagna bestämmelsen innebär, att varje territoriell förändring i eklesiastikt avseende kommer att medföra förändring i administrativt hänseende, vilket ju icke under alla omständigheter kan anses önskvärt. Stadgandet i Landskapsnämndens förslag, som ordagrant är hämtat från kommunallagen för landskommunerna av år 1898, är numera också förändrat beträffande fastlandet, vareftir lagen av den 19 maj 1925 i detta avseende nu gäller. Sistsagda lag innehåller, att landskommun omfattar ett område med bestämda gränser, vilket stadgande också för landskapets vidkommande synes utskottet fördelaktigare och mindre ägnat att framkalla komplikationer än det av Landskapsnämnden föreslagna.

Mom. 2. Uti mom. 2 avsedd anmälan bör enligt utskottets uppfattning göras också hos landshövdingen.

§ 9. En av utskottets ledamöter, vicetalmannen Johannes Eriksson, har velat uti mom. 1 införa beteckningen "åländsk hembygdsrätt" och utesluta orden från och med "finländsk" t.o.m. "år", men då innebörden av begreppet "åländsk hembygdsrätt" icke är genom fundamentalstadgande fastställt och beteckningens införande här därför komme att sakna varje betydelse, hava utskottets ^{övriga} ledamöter icke kunnat omfatta hans förslag. Utskottet har föredragit ordet "finsk" framom "finländsk".

§ 10. Enligt förslaget kan till revisor, underförstått också till suppleant, utse även i annan kommun bosatt "finländsk medborgare", som här till samtycker. Paragraf 82 åter innehåller, att till revisorer och suppleanter kunna utses lämpliga, inom eller utom kommunen bosatta personer, utan att begränsa valbarheten till rikets egna medborgare. Utskottet har ansett revisorsuppdrag väl kunna anförtros också utlämning, som befinnes lämplig och villig att åtaga sig detsamma, varför utskottet föreslagit att orden "finländsk medborgare" utbytas emot ordet "person". För såvitt Landstinget emellertid skulle vilja begränsa valbarheten, på sätt § 10 i förslaget innehåller, bör ordet "finländsk" utbytas emot "finsk".

§ 12. Uti mom. 5 avsedd anmälan bör göras också hos landshövdingen.

För att fullmäktiges arvode ens i någon mån skall kunna utgöra ersättning för försummad tid, anser utskottet, med kännedom om benägenheten att såsom arvode fastställa minimum, att ersättningen bör bestämmas till minst 20 mark för sammanträde.

§ 13. Uti denna paragraf uppräknas å kommunalfullmäktiges beslutande rätt ankommande ärenden. Till dessa hör också fastställande av hundskatt, varför stadgande härom bör ingå i lagrummet, exempelvis såsom punkt 25).

§ 14. Då beslut om grundande av uti mom. 2 avsedda inrättningar och fonder ansetts böra förutsätta kvalificerad majoritet, synes utskottet sakenligt, att enahanda majoritet bör erfordras för fattande av beslut om indragande av dylik inrättning eller fond.

Gällande lag innehåller härutöver bestämmelse om kvalificerad majoritet för beviljande av ordinarie och extra ordinarie anslag, för såvitt fråga är om höjande av dylikt anslag eller beviljande av helt och hållet nytt anslag. Stadgandet torde likväl icke med avsikt utelämnats ur förslaget. Under alla omständigheter anser utskottet nödvändigt att bibehålla detsamma, varför utskottet infört det såsom punkt 3). Punkterna 3 och

4 i förslaget erhålla därigenom N:ris 4 och 5.

§ 17. En stor olägenhet för landskommunerna har utskottet ansett ligga däri, att fullmäktiges suppleanter enligt gällande lag kunna inkallas endast för såvitt ordinarie ledamot definitivt avgått. Rätt talrika äro nämligen de fall, då utlyst sammanträde inställts på grund av att beslut fört antal ledamöter icke kunnat tillstädeskomma. Frånsett att kommunen härigenom förorsakas onödiga kostnader, blir ärendenas behandling fördröjd. Detta kunde i många fall undvikas, i händelse suppleant kunde inkallas också vid tillfälligt förfall för ^{ordinarie} ledamot. Vid inkallandet av suppleant för visst tillfälle torde ordföranden, oberoende av det propositionella valsättet, av praktiska skäl icke ^{böra} vara bunden av suppleanternas inbördes ordning vid valet. För att möjliggöra ett sådant tillfälligt inkallande av suppleant har utskottet gjort ett tillägg till mom. 1.

Tiden för fullmäktiges sammankallande har utskottet ansett kunna utan olägenhet förkortas till 10 och i skyndsamma fall till fem dagar.

§ 18. Tredje ordet "och" i sista mom. bör tydligen utbytas emot "eller", vilket bör rättas vid justeringen.

§ 23. Ordet "därom" på andra raden i nästsista mom. bör vara "därtill", vilket justerings- och expeditiionsutskottet ville observera.

§ 27. Då delgivandet av fullmäktiges beslut medels protokollsutdrag komme att ställa sig synnerligen arbetsdrygt i de fall, då beslutet rör ett större antal personer, exempelvis vid tillsättandet av nämnder och kommittéer, har utskottet velat bereda fullmäktige tillfälle att förordna om annat sätt för delgivningen.

Det mångfaldigade exemplaret av Landskapsnämndens framställning innehåller i mom. 2 ett skrivfel. Ordet "tillsättandet" bör vara "tillställandet".

Den i övriga delar i republiken uti nu ifrågakommet avseende gällande lagen av den 19 maj 1925 innehåller, utöver vad Landskapsnämndens förslag berör, dessutom bestämmelse om delgivning av fullmäktige-beslut, som angå en annan kommun. Detta stadgande har utskottet infört såsom mom. 3 under denna paragraf.

§ 33. För att kommunerna må kunna besparas kostnaderna för sammankallandet av möte, varvid måhända annat ^{an} uti denna paragraf avsett ärende icke förekommer, har utskottet velat bereda fullmäktige tillfälle att utse ifrågavarande ombud för ett helt kalenderår åt gången samt infört ett nytt mom. 3 i denna paragraf. Det nuvarande mom. 3 blir mom. 4.

§ 36. För förenklande av förfaringssättet vid ifrågavarande val, har

utskottet föreslagit valens förrättande med slutna sedlar endast i det fall, att yrkande härom framställles.

§ 40. Den uti paragrafen stadgade skyldigheten bör åligga den gemensamma bestyrelsen också beträffande av landshövdingen infordrat utlåtande

§ 44. Enligt paragraf 43 utgöres kommunalnämnden, förutom av ordförande och viceordförande, av minst fyra ledamöter. Möjlighet finnes sålunda för, att antalet medlemmar i nämnden icke blir jämt delbart med tre. Utskottet anser därför nödvändigt att uti lagrummet intages bestämmelse om huru i sådant fall skall förfaras. Förslaget är bristfälligt också därutinnan, att detsamma icke bestämmer ordningen för medlemmarnas i nämnden avgång. För komplettering av dessa brister har utskottet såsom mom. 1 infört § 46 mom. 1 i den på fasta landet gällande lagen av den 21 februari 1925 om ändring av kommunallagen för landskommunerna.

§ 46: Utskottet har ansett, att också landshövdingen bör underrättas om ifrågavarande val.

§ 53. Paragrafens stadgande beträffande ordförande och ledamöter i kommunalnämnden bör gälla också viceordföranden, enär jämväl denna enligt § 43 mom. 1 tillhör kommunalnämnden.

§ 67. Ett stort antal av landskapets innebyggare vistas såsom emigranter i främmande land. De ofta rätt stora inkomster, som dessa därstädes förvärva, hava på grund av gällande stadganden icke kunnat härstädes beskattas, änskönt de bortavarande äro eller böra vara mantalsskrivna i sin hemkommun och därstädes åtnjuta alla kommunala rättigheter. I fall de exempelvis vid hemkomsten äro orkeslösa och i utblottat tillstånd, ankommer det å hemkommunen att draga försorg om dem. Därför är det icke obilligt, att de också under sin bortavaro åläggas skyldigheter mot sin kommun. Utskottet anser därför rättvist, att sådana personer kunna åsättas kommunalskatt också för utomlands förvärvade inkomster och har för möjliggörande av denna beskattning gjort ett tillägg till paragrafen. Samma synpunkter hava också kommit till uttryck i den nu gällande lagen om inkomst- och förmögenhetsskatt av den 5 december 1924.

Ordalydelsen i det moment, som börjar med orden "staten och landskapet" har utskottet i vissa avseenden ändrat.

§ 70. I anslutning till vad utskottet anfört och föreslagit beträffande § 67, har ordalydelsen av mom. 1 förändrats.

Första meningen i mom. 3 bör höra till mom. 2.

Medlemmarnas i taxeringsnämnden arvode har av utskottet höjts till minst 20 mark för sammanträde.

§ 72. Enär uti kapitlet "underställning och besvär" under paragraferna 127 och 130 finnas utförliga stadganden om besvär över kommunaltaxering och önskvärt är, att alla likartade bestämmelser savitt möjligt sammanföras, har utskottet strukit mom. 4 och 5.

§ 73. Till följd av uppenbart misstag har punkt 4) i det stycke, som behandlar utgiftsstaten, erhållit oriktig lydelse.

§ 74. Emellan orden "samt" och "frågor" på fjärde raden torde ordet "de" böra inskjutas. Ordet "utgiftsbeloppet" på nästsista raden bör ersättas med ordet "utskyldsbeloppet", varom Landstinget ville uppmärksamma justerings- och expeditiönsutskottet.

§ 77. Ordet "kommunalstämma" i mom. 2 bör utbytas mot ordet "kommunalfullmäktige", vilket jämväl vid justeringen bör observeras.

§ 79. Framför ordet "förfall" på första raden har utskottet velat inskjuta ordet "laga".

På det att till återbetalning av överdebiterat skattebelopp enligt detta mom. berättigad skattskyldig icke må bliva i tillfälle att missbruka sin rätt till ränteberäkning och först efter en längre tids förlopp kräva avräkning, anser utskottet ränteberäkningen böra upphöra, då det utslag, varpå återbetalningen grundar sig, vunnit laga kraft. För att göra texten mindre tung, har utskottet därjämte företagit en omredigering av mom. 1.

Mom. 2 innebär i dess av Landskapsnämnden föreslagna lydelse ett gynnande av betalningsförsummelse. Då nämligen räntetillägget enligt förslaget skall utgå för varje efter betalningsdagen, rätteligen uppbördsdagen, förfluten månad, behöver skattskyldig, som, innan första månaden förflutit, erlägger skatten, alls icke betala något räntetillägg, under det att den, som inom förloppet av den andra månaden betalar sin skatt, är skyldig att utgiva tillägg endast för en månad o.s.v. Detta kan likväl icke av utskottet omfattas, utan bör tilläggsberäkningen gälla även del av månad.

Uti mom. 3 avsedda fall anser utskottet ränteberäkning icke böra komma ifråga, enär skadestånd, varmed Landskapsnämnden också likställt här avsedda ränta, enligt allmän lag icke utgår med ränta.

§ 82. Enär om valbarhet till revisor och revisorssuppleant redan stadgats i § 10, kunna orden "bland därtill lämpliga, inom eller utom kommunen bosatta personer" utgå ur mom. 1.

I mom. 4 förekommer ordet "kommunalstämma" i stället för "kommunalfull-

mäktige", varom Landstinget ville uppmärksamgöra justerings- och expeditionsutskottet.

§ 84. Utskottet har föreslagit en annan ordalydelse, utan att likväl i sakligt avseende förändra paragrafens innehåll.

§ 87. Landskapsnämnden synes hava strävat till att så mycket som möjligt sammantränga de stadganden, som uti motsvarande nu gällande lagrum återfinnas. Därvid har Landskapsnämnden emellertid givit paragrafen en ofullständig, ja t.o.m. oriktig ordalydelse. I varje fall kan formuleringen giva anledning till missförstånd. Paragrafen kan nämligen förstås så, att lantbruksfastigheter indelas i sådana, vilkas avkastning endast uppskattningsvis kan beräknas, och sådana, vilkas avkastning bör uppgivas exakt, samt giva anledning att förmoda, att sistsagda utgör regel och förstsagda undantag. Avsikten torde likväl vara den, att avkastning från lantbruksfastighet bör endast uppskattningsvis angivas, på sätt lagen närmare innehåller, ty lagen bygger ju på s.k. arealbeskattning av lantbruksfastigheter. För undvikande av oriktig tolkning torde man därför icke kunna undgå att bibehålla den visserligen något tunga formuleringen av nu gällande motsvarande stadgande, med hänvisning givetvis till respektive paragrafer i denna lag.

§ 91. I överensstämmelse med vad nu uti landskapet är gällande, stadgar förslaget skyldighet endast för uti denna paragraf uppräknade ämbetsverk m.m. att tillhandagå taxeringsnämnd med äskade upplysningar beträffande skattskyldigs inkomster. Jämlikt § 100 äro däremot bolag, banker, bankfilialer och agenturer samt enskilda personer skyldiga att lämna sådana upplysningar först till prövningsnämnden, om besvär av skattskyldig anförts. Utskottet har likväl ansett skäl föreligga, att likställa alla uppgiftsskyldiga med de uti denna paragraf uppräknade, sin största betydelse har ändringen för beskattningen av ränteinkomster. De av Landskapsnämnden införskaffade statistiska uppgifterna över i landskapets kommuner för beskattning deklarerade räntor utreda nämligen, att endast en ringa bråkdel av räntorna å i härvarande banker deponerade medel deklareras, beroende uppenbarligen därpå, att taxeringsnämnderna sakna möjlighet att t.o.m. i tvivelaktiga fall införskaffa nödiga upplysningar. Betänkligheter hava visserligen uttalats emot lagförändring i denna riktning, i det^{att} man befarar kapitalöverföringar till banker på fasta landet, men utskottet anser förändringen vara nödvändig för att taxeringen av det räntebärande kapitalet skall kunna bliva ens i någon mån effektiv.

Utskottet är också övertygat om att blotta förekomsten av uppgiftsskyldighet för bankerna skall kunna förmå de skattskyldiga till större samvetsgrannhet vid deklareringen och förutsätter, att taxeringsnämnderna vid begagnandet av rätten att infordra uppgifter skola förfara med takt och urskiljning. På grund härav har utskottet föreslagit skyldighet för banker och samtidigt för övriga uti § 100 av förslaget nämnda uppgiftsskyldiga att lämna upplysningar också till taxeringsmyndigheterna i första instans.

§ 100; I anslutning till vad ovan sagts beträffande § 91, bortfaller § 100 helt och hållet. För att likväl undvika omparagrafering av samtliga följande paragrafer har utskottet uppdelat förslagens 101 paragraf i tvenne paragrafer sålunda, att mom. 1 blir § 100 och mom. 2 § 101.

§ 104. Enligt nu gällande motsvarande stadganden är skattskyldig, som uraktlåtit att hörsamma särskild av taxeringsnämnden honom ågången uppmaning att deklarera, förlustig rätten att besvära sig såväl beträffande det honom prövningsvis påförda skattebeloppet som det tillägg honom med anledning av hans uraktlåtenhet åsatts. Landskapsnämndens förslag har icke upptagit detta obilliga och emot västerländsk rättsuppfattning stridande stadgande. Detta har utskottet med tillfredsställelse konstaterat. Förändringen torde emellertid motivera en förhöjning av skattetillägget vid underlåten deklaration, varför utskottet beslutit föreslå en förhöjning av § 20 % för det fall, som i mom. 1 beröres, och ytterligare 30 % av i mom. 2 omnämnt avseende.

§ 106. Enligt § 141 i Landskapsnämndens förslag skall lagen av den 9 april 1919 upphävas av denna lag. I anseende härtill finner utskottet egentligt, att uti lagen hänvisas till en lag, som för Ålands vidkommande alls icke existerar. Icke heller anser utskottet en sådan hänvisning nödvändig. Landskapsnämndens förslag motiveras uppenbarligen av fruktan för att Landstinget genom att godkänna paragrafen denna hänvisning för utan skulle anses hava överträtt sin lagstiftningskompetens. Då stadgan det emellertid är fullkomligt likalydande som motsvarande i landskapet nu gällande bestämmelse, kan utskottet icke finna, att dess intagande kan tolkas annorlunda än såsom en kodifieringsåtgärd, vilket det också i själva verket innebär. Utskottet har så mycket mindre skäl att förmoda, att paragrafen skall anses innebära ett intrång på republikens strafflagstiftningsrätt, som tidigare exempelvis de i jaktlagen under enahanda förhållanden inryckta straffbestämmelserna utan anmärkning godkänts. Ut-

skottet har därför strukit hänvisningen och givit paragrafen samma lydelse som nu gällande motsvarande stadgande.

§ 107. På skäl, som ovan under § 106 anförts, har utskottet intagit § 107 likalydande som motsvarande nu gällande lagrum och strukit den av Landskapsnämnden föreslagna hänvisningen.

§ 108. Den uti paragrafen angivna allmänna definitionen på inkomst är enligt utskottets uppfattning icke utdömande. Men hänsyn till den för inkomst från lantbruksfastighet i lagen föreslagna grunden, bör nämligen uti lagen och närmast i denna paragraf nödvändigt finnas ett allmänt stadgande angående vad med inkomst från lantbruksfastighet avses, innehållande jämväl grunden för dess beräkning. För komplettering av denna brist har utskottet såsom mom. 2 i denna paragraf infört gällande landskapslagstadgande härom.

Uti paragrafen äro nästan alla stadganden om vad med inkomst skall avses sammanförda. Koncentrationen är likväl icke fullständigt genomförd, i det att också § 120 innehåller bestämmelser, vilkas intagande här varit önskvärt. Utskottet har vidtagit härav betingad ändring samt jämväl ändrat respektive moments innehåll. Utskottet har nämligen ansett det vara ännu svårare att fastställa ett gemensamt minimibelopp för värdet av eget arbete och ledningsarbetet för avkastningen av odlade marker och skogar. Ty varje persons arbetsförmåga bör prövas efter förhållandena in casu. Därvid måsta tagas i betraktande, huruvida den skattskyldige är gammal och orkeslös eller ung och arbetsförmögen. Personer i samma ålder kunna också beträffande arbetsförmåga och skicklighet förete stora olikheter.

Den uti § 120 mom. 2 föreslagna skalan för värdesättandet av ledningsarbete har utskottet icke kunnat omfatta. I anseende till hemmanens på Åland med än dels ringa ägovidd synes en skala också vara fullkomligt onödig. Men skall en skala överhuvudtaget komma i fråga bör förhållandet vara fullkomligt omvänt, idet att värdet bör sjunka och icke stiga ju högre upp man kommer. Den omvända principen tillämpas också vid inkomst- och förmögenhetsbeskattningen.

Vad lagrummet i övrigt vidkommer har utskottet från det med 1) be-
tecknade mom. strukit orden "fri bostad ävensom", enär enahanda stadgande återfinnes i punkt 5).

I samband med behandlingen av punkt 2) i förslaget har utskottet haft anledning att observera bestämmelserna i § 112 angående beskattning av rederibolags rörelse. Landskapsnämnden har föreslagit att halva

inkomsten skall beskattas där, varest huvudredaren är bosatt och varifrån rörelsen drives, under det att andra hälften uttaxeras av de skilda partredarena. Detta förslag, som utgör en kompromiss mellan nu gällande lagstiftning och de önskemål, vilka uttalats uti en av Landstingsman Rob. Rosenblad m.fl. till detta landsting inlämnad petition om lagförändring beträffande beskattning av rederibolagsrörelse, har likväl icke kunnat tillfredsställa utskottet. Däri har enhälligt uttalats, att beskattningsgrunden antingen bör förbli densamma som nu, eller förändras på sätt petitionärerna föreslagit. Enighet har likväl icke kunnat ernås inom utskottet beträffande beskattningsgrunden, varför frågan efter allsidig belysning avgjorts genom omröstning. Därvid har utskottet, på skäl, som av petitionärerna framhållits, med tre röster emot två beslutit föreslå, att envar partredare skall beskattas för sin andel i rederibolags vinst uti den kommun, till vilken han personligen är skattskyldig.

I betraktande av sakens vikt och betydelse torde ock minoritetens uppfattning böfa framhållas.

Gent emot majoritetens förslag har minoriteten anført, dels att ett rederibolag utgör en rörelse, vilken bör såsom helhet beskattas, dels att oreda i beskattningen komme att uppstå, ifall majoritetens förslag blir lag. De skilda taxeringsmyndigheterna hava nämligen inga som helst förutsättningar att vid beskattningen av de till partredarena utbetalade vinstandelarna kontrollera, huruvida lagens bestämmelser vid vinstandelarnas fastställande iakttagits, om gjorda avdrag, avskrivningar m.m. äro skäligen. Och även om en dylik möjlighet kunde tänkas, är det icke uteslutet, ifall partredarena äro skattskyldiga till olika kommuner, att frågorna av de skilda taxeringsmyndigheterna bedömas olika. Slutligen komme den föreslagna beskattningsgrunden i allvarlig kontakt med förhållandena på fastlandet, varest rederibolags inkomst beskattas å huvudredarens hemort. En person, som är skattskyldig i fastlandskommun, undginge helt och hållet beskattning för sina vinstandelar i åländskt rederi, under det att en härstädes skattskyldig person komme att bliva dubbelt taxerad för sina inkomster från fastländskt rederi. Förhållandet komme också med säkerhet att bereda rum för stora missbruk och många skenavtal.

I samband härmed önskar utskottet uppmärksamma landstinget på att 108 mom. 2 bör behandlas i sammanhang med de mom. i § 112, som beröra rederibolags och andelslags beskattning.

på samma skäl, som riksdagsmänna- och landstingsmännaarvode samt ersättning för ledamotskap i landskapsnämnden och statens och landskapets kommittéer äro undandragna inkomstbeskattning, synas arvordena för ledamotskap i kommunalfullmäktige och kommunalnämnden samt ersättning för andra kommunala förtroendeuppdrag böra vara skattefria. Utskottet har härför uti punkt 4) intagit bestämmelse härom.

§ 111. Såsom vid remissdebatten anmärktes, böra orden i slutet av andra raden "jordbruk eller" utgå. Värdeminskningsprocenterna beträffande ekonomiebyggnader samt rörlig materiel arbetsredskap och verktyg har utskottet nedsatt. Punkt 5) har helt och hållet strukits, enär värdeminskningen å jordbruksmaskiner på uti § 108 föreslaget sätt böra tagas i betraktande.

§ 112. I anseende till att å liv- och kapitalförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring utfallet kapital icke anses böra betraktas såsom skattbar inkomst, har utskottet ansett det i punkt 6) medgivna avdraget för försäkringspremier böra strykas.

Landskapsnämndens förslag beträffande beskattningen av andelslagsinkomst har icke tillfredsställts utskottets majoritet, lika litet som de i ämnet nu gällande bestämmelserna.

Den utveckling andelsrörelsen tagit här såsom annorstädes torde be rättiga till uppdelande av andelslagen i tvenne kategorier, de verkliga produktionsandelslagen å ena sidan, samt andelsaffärerna, de skk. handelslagen å den andra. Under det att det förra slaget av andelslag uteslutande, eller åtminstone nästan uteslutande, inriktar sin verksamhet på gemensam beredning av delägarnas produkter, utöva de senare en fullständig affärsverksamhet, sälja uti affärssyfte uppköpta varor åt vem som helst, oberoende av medlemskap och operera fullkomligt affärs- mässigt i konkurrens med andra handels idkande personer och sammanslutningar. Under det att överskottet på förstsagda andelslags rörelse måste betraktas såsom verkliga återbetalningar av vad medlemmarna under respektive verksamhetsperiod levererat till andelslaget, innebära sistsagda andelslags s.k. återbetalningar mer eller mindre en utdelning av affärsvinst. Ju större vinst rörelsen avkastat genom den oinskränkta försäljningen åt till "återbetalning" icke berättigade köpare, desto större blir återbetalningen åt medlemmarna. Och är vinsten på antydda försäljning tillräckligt stor, är det teoretiskt sett ingenting som hindrar att "återbetalningen" kan överstiga 100 % av medlemmarnas inköp. Fullkomligt rättvist synes därför vara, att endast sådant andels-

lag, vars verksamhet går ut på att underlätta utövandet av medlemmarnas näring, eller uteslutande betjänar egna medlemmar går fritt från beskattning av det, som återbetalats å gjorda leveranser. Återbetalningen bör under sådant förhållande icke betraktas såsom inkomst. Däremot hava de s.k. handelslagen ansetts böra beskattas såsom öppna bolag, varmed de närmast kunna likställas.

I detta slut har utskottet likväl icke stannat enhälligt, utan hava tvenne medlemmar vidhållit Landskapsnämndens förslag.

på grund av utskottets förslag om beskattning av inkomst från rederibolagsrörelse bör punkt 8) och sista momentet i paragrafen utgå.

§ 113. Texten innehåller särskilda skrivfel, som av utskottetsrättats.

§ 114. Utskottet har infört också råg såsom värdeätare å orter, där avkastningen av åker icke kan uppskattas i havre skörd.

§ 115. Den av Landskapsnämnden föreslagna principen för uppskattande av skogsmarks avkastning har icke av utskottet godkänts. Förslaget avser fastställande av en medelklass och ett medelpris för all skog, beroende på i vilken mån till skogsmarken hör jord, som kan hänföras till närmare angivna och bestämda klasser. Detta beräkningssätt medför onekligen stora orättvisor till nackdel för lägenheter med övervägande skogsmark av ringa värde och till fördel för lägenheter med värdefulla skogsmarker. Enligt kommittebetänkandet skulle medelpriset på skogens avkastning under nästa år bliva 36 mark per hektar. Då avkastningen från skogsmark av första klass uppskattats till Fmk 70:- och från femte klass skog till Fmk 20:- inses detta utan vidare. En fullt rättvis beräkningsgrund erhålles däremot om de olika klassernas skogsmarker uppskattas skilt för sig och resultatet sammanslås för varje lägenhet, på sätt om beräknande av avkastningen från odlade marker och naturliga ängar är föreslaget. Utskottet har också i enlighet härmed förändrat § 115.

§ 116. Uti mom. 1 föreslås, att kommunens område kan uppdelas i två eller tre zoner beroende på avsättningsmöjligheterna av jordbruksprodukter. Utskottet har velat göra denna uppdelning obligatorisk och icke blott möjlig.

§ 117. I anslutning till vad utskottet anfört under § 115 bör ordet "produktionsmedeltal" förändras till "produktionstal" och "medelnettoavkastningen" till "nettoavkastningen".

§ 118. Beträffande denna paragraf gäller samma anmärkning som för

372 § 119. Det förfaringssätt, som Landskapsnämnden uti denna paragraf föreslagit, har utskottet icke godkänt. Huru önskvärt det än vore, att ett för hela Åland gemensamt medelpris kunde fastställas, innebär förelaget i realiteten en orättvisa. Landskapets skilda kommuner kunna nämligen icke alla likställas. En stor skillnad föreligger beträffande skärgårdskommunerna och fasta Ålands kommuner samt t.o.m. mellan skärgårdskommunerna inbördes. Utskottet har därför icke velat bibehålla bestämmelsen om en gemensam nettodelavkastning, utan ansett lyckligare, att varje kommun, likasom hittills, själv får bestämma medelavkastningen för sitt eget vidkommande. Icke heller har utskottet kunnat omfatta förslaget, för såvitt de skattskyldiga genom detsamma beröfvats rätt att anföra besvär över taxeringsnämndens ifrågavarande förberedande åtgärder, varför utskottet bibehållit i detta avseende nu gällande stadgande.

§ 121. Det i mom. 1 föreslagna gränsbeloppet 18,000 mark synes utskottet väl högt i förhållande till de små inkomster, till vilka de skattskyldiga merändels komma. Utskottet har därför sänkt gränsen till 15,000 mark. Samtidigt har utskottet också föreslagit ändring uti mom. 2, gående ut på avdrag av minst 1000 eller högst 2000 mark, då inkomsten icke överstiger 3000 mark. I anseende till vad beträffande mom. 1 framhållits har den uti mom. 3 föreslagna skalan förändrats.

Utskottet har ansett avdrag icke böra tillkomma försörjningspliktsför det första barnet, som vid skatteårets utgång ej fyllt 15 år. Har skattskyldig sålunda tvenne dylika barn att försörja, är han berättigad till avdrag endast för ett. Det högsta barnavdraget har utskottet ansett kunna sänkas till Fmk 1000:-.

§ 122. Utskottet har omredigerat den något tunga avfattningen av mom. 2.

§ 125. Sista ordet i paragrafen bör vara "äger", vilket justerings- och expeditiionsutskottet ville observera.

§ 127. Uti punkt 2) har utskottet å andra raden mellan orden "enskilt" och "ävensom" inskjutit orden "eller annan kommun". Det mångfaldigade exemplaret innehåller i sista momentet en felskrivning, i det att näst-sista ordet bör vara "mot" och icke "om".

§ 128. Tredje ordet å första raden bör vara "utställda". Mellan orden "den" och "eller" å fjärde raden har i det mångfaldigade exemplaret ordet "ena" bortfallit. Särskilda smärre språkfel i mom. 2 och 3 ville justerings- och expeditiionsutskottet rätta.

Ordet "anklag" i tionde kapitlats rubrik bör vara "anslag".

§ 131. Då förfoganden och beslut, som skola lända till allmän efter-

373

rättelse eller bringas till allmän kännedom, ofta kunna vara rätt vidlyftiga, torde det icke vara nödvändigt att införa beslutet i sin helhet i tidningen. En kort relation av beslutet torde räcka, synnerligast om i densamma antydes, att beslutet anslagits å anslagstavlan.

§ 132. Den av Landskapsnämnden föreslagna ansökningstiden anser utskottet vara för kort, varför utskottet förlängt densamma till trettio dagar samt tillika föreslagit, att kungörelse om tjänstens ledigansläende bör ingå tvenne gånger i tidningarna.

§ 133. Ut i mom. 1 har utskottet gjort ett tillägg rörande folkskoleäbenden, enär möjlighet finnes att kommun också beträffande desamma kan indelas i särskilda distrikt.

§ 135. Ut i mom. 2 avsedd anmälan bör göras också hos landshövdingen.

§ 139. Ordet "dylik" å andra raden bör vara "svikligt", varhos ut i paragrafen avsedd anmälan bör göras ^{också} hos landshövdingen.

§ 141. Utskottet har givit ordalydelsen en fullständigare avfattning På grund av vad ovan beträffande förslaget särskilda paragrafer framhållits, får utskottet fördsammast föreslå

att Landstinget ville godkänna Landskapsnämndens förslag till kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, dock sålunda, att nedannämnda lagrum erhålla följande lydelse:

§ 1.

Varje landskommun omfattar ett område med bestämda gränser.

Mom. 2 oförändrat.

§ 2.

Mom. 1 oförändrat.

Mom. 2. "Om förening av kommuner bör ordföranden för fullmäktige i en var kommun till landshövdingen och landskapsnämnden insända skriftlig anmälan".

Mom. 3 och 5 oförändrade.

§ 9.

Mom. 1. "Rätt att välja fullmäktige tillkommer, jämlikt i gällande lag uti sådant avseende stadgade grunder, envar medlem av landskommun, såväl man som kvinna, som äger finsk medborgarrätt och i landskapet haft sitt laga bo och hemvist under minst fem år och vilken före valåret fyllt tjuguet år samt vid senast förrättade mantalsskrivning upptagits i kommunens mantalslängd."

Mom. 2 och de skilda punkter, i vilka momentet uppdelats, äro oföränd-

§ 10.

"Valbar till fullmäktig och övriga kommunala förtroende uppdrag, för såvitt angående dem icke är särskilt stadgat, är envar i kommunen bosatt person, som är berättigad att deltaga i val av fullmäktige. Till revisor och revisorssuppleant kan dock utses även i annan kommun bosatt person, såframt han därtill samtycker."

§ 12.

Mom. 1 - 4 oförändrade.

Mom. 5. "Om verkställt val av ordförande och viceordförande avgive fullmäktige till landshövdingen och landskapsnämnden skriftligt meddelande."

Mom. 6 "Fullmäktige erhålla för sitt uppdrag ersättning enligt fullmäktiges prövning, likväl med minst 20 mark för sammanträde och så, att arvodet för alla fullmäktige utgår med lika stort belopp. Å fullmäktiges prövning ankommer ock, huruvida fullmäktig skall beviljas ersättning för reskostnader samt till huru stort belopp; dock må ej erläggas mer än enkel skjutslega fram och åter eller, där ångbåtslägenhet kan begagnas, skälig ersättning för det anlidade."

Mom. 7 och 8 oförändrade.

§ 13.

Mom. 1 samt dess punkter 1 - 22 oförändrade.

23) "frågor om samverkan kommuner emellan;

24) andra angelägenheter, vilka kunna beröra kommunens samfälliga verksamhetsområde; samt

25) fastställande av hundskatt."

Mom. 2 och 3 oförändrade.

§ 14.

"Vid behandlingen av följande ärenden erfordras för besluts fattande att minst två tredjedelar av de närvarande fullmäktige biträda detsamma:

1) inköp, försäljning eller utbyte av fast egendom;

2) grundande och indragande av under kommunens omvårdnad stående länemagasin samt fasta fonder, bildade av kommunens egna ordinarie eller extraordinarie inkomster, eller anvisande av medel ur sådan fond;

3) beviljande av ordinarie och extraordinarie anslag, för såvitt fråga är om höjande av ordinarie eller extraordinarie anslag eller om beviljande av helt och hållet nya anslag;

4) upptagande eller omsättning av lån eller förlängning av betal-

ningstiden för uppsagt lån, varvid dock likvidationsplan fastställas med enkel röstpluralitet; samt

5) borgesförbindelse."

§ 17.

"Fullmäktige sammanträda på kallelse av ordföranden. Är medlem av fullmäktige genom laga förfall förhindrad att övervara utlyst sammanträde, anmäla därom till ordföranden, som, ifall fullmäktige annars icke bleve beslutföra, äger till sådant sammanträde inkalla suppleant."

Mom. 2 och 3 oförändrade.

Mom. 4 "Fullmäktiges sammanträde hålles tidigast å åionde dagen, räknat från morgonen av den dag kallelsen blivit anslagen, men fördras för ärende större skyndsamhet och är ej fråga om ny eller höjd beskattning, kan detsamma behandlas vid sammanträde tidigast å femte dagen efter det kallelsen blivit anslagen."

Mom. 5 oförändrat.

§ 27.

"Angår fullmäktiges beslut någon person särskilt, skall, därest fullmäktige för visst fall icke annorlunda förordna, detsamma honom bevisligen delgivas genom utdrag ur fullmäktiges protokoll, vartill bör fogas anvisning, huruledes besvär över beslutet anføres.

Den, som verkställt delgivningen, bör å protokollsutdraget anteckna dagen för tillställandet jämte sitt namn, yrke och hemvist.

Därest fullmäktiges beslut rör annan kommun, skall utdrag ur protokollet tillställas fullmäktiges i denna kommun ordförande för att vid fullmäktiges nästinfallande sammanträde föredragas. Den dag, då beslutet sålunda föredragits, anses det vara delgivet kommunen och dess medlemmar."

§ 33.

Mom. 1 och 2 oförändrade.

Mom. 3. "Dock äga fullmäktige rätt att, om de så önska, utse sådana ombud jämte suppleanter för ett kalenderår åt gången."

Mom. 4. "Över sålunda verkställt val av ombud och suppleanter få besvär ej särskilt anföras."

§ 36.

Mom. 1 - 3 oförändrade.

Mom. 4. "Valen förrättas, om så påyrkas, med slutna sedlar. Vid lika röstetal avgör lotten."

§ 40.

"Aktor landshövdingen eller landskapsnämnden nödigt att av kommuner-

na infordra utlåtande eller förklaring i ärende, som å sammanträde av flere kommuners ombud och för vilket gemensam bestyrelse utsetts, anhållle om denna bestyrelses utlåtande; och åligge denna att efter omständigheterna också uppmana de skilda kommunerna att uttala sin åsikt i saken eller föranstalta sammanträde av ombud, därest sådant befinnes nödigt.

§ 44.

"Ordförande, viceordförande och ledamöter i kommunalnämnd väljas för tre år. Av nämndens ledamöter avgår årligen en tredjedel vid första årets utgång de, vilkas namn bilda ^{sista} tredjedelen av de vid första valet utsedda, vid andra årets utgång de, vilkas namn bilda nästsista tredjedelen av dem, som vid sagda val utsetts, och därefter i tur. Är antalet ledamöter icke delbart med tre, avgår första och andra året det antal, som motsvarar det erhållna kvottalets närmast lägre tal."

Mom. 2 oförändrat.

§ 46.

"Om verkställt val av ordförande och viceordförande i kommunalnämnd skola fullmäktige till landshövdingen och landskapsnämnden insända r skriftlig anmälan."

§ 53.

För handhavandet av kommunens penningemedel och andra tillgångar samt av den kommunala förvaltningen i övrigt ansvara kommunalnämndens ordförande, viceordförande och ledamöter enligt allmän lag.

§ 67.

Till de utgifter, som enligt § 5 mom. 2 i denna lag omförmälas och böra för kommunens behov bestridas, är utan avseende å trosbekännelse och medborgarrätt envar,

vilken inom kommunen, evad han där bor eller icke, äger eller brukar jord eller inneha annan fast egendom,

eller där idkar rörelse, näring eller yrke, såsom ock envar, vilken inom kommunen har sitt bo och hemvist eller där är eller bör vara mantalsskriven för såväl inom som utom kommunen förvärvad inkomst, pliktig att bidra i förhållande till det antal skattören honom genom taxering påförts.

Enahanda skyldighet åligger även menighet, sammanslutning, anstalt eller stiftelse för den inkomst de inom kommunen åtnjuta av fastighet, näring, rörelse eller annan inkomstkälla. Dock är ideell sammanslutning, anstalt eller stiftelse skattskyldig endast för inkomst av fastighet samt av näring och rörelse.

staten och landskapet äro skattskyldiga för inkomst av sådana lantbruks- och öfriga fastigheter, vilka icke användas för allmänna ändamål för halva nettoavkastningen av industriell och annan rörelse, vilken är med privata företag jämförlig, samt likaså för hälften av den nettoinkomst, staten eller landskapet, utan avdrag av förvaltningskostnaderna, erhåller genom från dess skogar skeende försäljning av skog eller skogsprodukter eller dess användande för egna förädlingsverk. Dock skall skatt icke erläggas för arrendeinkomst, som staten eller landskapet erhåller från utarrenderade boställen och kungsgårdar samt andra dylika lägenheter, ej heller från inkomst av produktiva företag, vilka huvudsakligen äro i verksamhet för tillgodoseende av stats- eller landskapsinsättningarnas behov.

Hustru skall särskilt beskattas för den inkomst, varöfver hon enligt lag råder.

Av den skattskyldigas inkomst motsvarar ett belopp av etthundra mark ett skattöre."

§ 70.

"Taxeringsnämnden tillhör att samvetsgrant uppskatta den inkomst varje skattskyldig kan anses för taxeringsåret hava åtnjutit av fastighet inom kommunen, av därstädes idkad rörelse, näring eller yrke samt, där est han i kommunen har sitt bo och hemvist eller där är eller bör vara mantalsskriven, av lön, pension eller andra inkomstkällor. På grund här av påföres, som i § 67 sägs, envar skattören.

Vid skiljaktighet i meningar röstas efter huvudtalet, och vare uppskattning gällande efter de flestas mening; men utfalla rösterna lika gälle den mening, som länder till den taxerades förmån. Vid omröstning skola minst två tredjedelar av nämndens medlemmar närvara.

För förfallolös utevaro från taxeringsnämndens sammanträde böte ordförande och ledamot såsom i § 23 sagt är.

Medlem av taxeringsnämnd må ej vid behandlingen av sin egen deklARATION i nämnden närvara.

För sitt uppdrag skola ordförande och ledamöter i taxeringsnämnden erhålla ersättning enligt fullmäktiges prövning, dock med minst tjugo mark för sammanträde, ävensom gottgörelse för resekostnader, dock ej till högre belopp än vad i § 12 om kommunalfullmäktige är stadgat."

§ 72.

Mom. 1 - 3 oförändrade.

Mom. 4 - 5 utgå ur paragrafen.

"Kommunalnämnd tillhör att för varje år uppgöra ett utgifts- och inkomstförslag för kommunen.

I utgiftsförslaget skall upptagas:

- 1) skulder, som antingen till hela beloppet eller ^{endast} till viss del förfalla till betalning under det nästföljande året;
- 2) utgifter, som enligt redan fattade beslut böra under samma år bestridas;
- 3) utgifter, som därutöver av nämnden anses kunna för kommunens gemensamma behov påkallas under det kommande året; och
- 4) förslagsvis ett belopp i penningar att vid förefallande oförutsedda behov användas."

Följande moment alla oförändrade.

§ 79.

De till kommunen skattskyldige, som utan laga förfall uraktlåtit att inom stadgad tid göra anmärkning emot taxeringslängd eller mot debiterings- och uppbördslängd hava vidare rätt till klagan förlorat. Har någon framställt anmärkning emot sagda längder, men den ej blivit godkänd, må han över beslutet sig besvara i den ordning nedan sägs. Dock vare han icke dess mindre pliktig att det påförda utskyldsbeloppet å uppbördsstämman erlægga, men äga rätt att få det överdebiterade beloppet åter med där å upplupen ränta efter en procent för varje full månad för tiden från betalningsstämman återbetalningsdagen, i händelse hans besvär godkännas, jämte ersättning för de kostnader han för sin ändringsansökan nödgats vidkännas, därest ej synnerlig anledning förekommer att befria kommunen från slik ersättningsskyldighet. Ränteberäkning ege likväl icke rum för längre tidsän till den dag, då det utslag, varpå återbetalningen såg grundar, vunnit laga kraft.

Var, som uraktlåter att inom utsatt tid erlægga honom påförd kommunal skatt, vare, såvitt i denna lag icke annan påföljd för sådan underlåtenhet är stadgad, pliktig att för varje fullt belopp av etthundra mark av den oguldna skatten eller del därav erlægga skattetillägg med en mark för varje efter den bestämda uppbördsdagen förfluten månad eller del därav.

Yppas felräkning eller annan uppenbar oriktighet vid taxeringsförfarandet, skall sådan av uppbördsmyndigheterna omedelbart rättas, evad anmärkning däremot framställts eller icke."

"För granskning av räkenskaperna och den ekonomiska förvaltningen utse fullmäktige, på sätt i § 18 nämnts, revisorer och suppleanter."

§ 87.

"Angående inkomst, som endast uppskattningsvis kan bestämmas, vare deklarationspliktig skyldig att i stället för sifferuppgifter meddela de upplysningar, som äro av nöden för beräkning av sådan inkomst."

Inkomst från lantbruksfastighet i landskommun skall även anses såsom sådan inkomst, att däröver, i stället för fullständig inkomstdeklaration, för beskattning av densamma endast skola givas de uppgifter, som avses i §§ 114 och 115 av denna lag.

§ 91.

Mom. 1. "I nedannämnt avseende äro vederbörande skyldiga, att på förfrågan av taxeringsmyndigheterna tillhandahålla desamma eller av dem befullmäktigad person upplysningar, nämligen:"

Punkterna a - d oförändrade.

"Bofog, banker, bankfilialer och agenturer ävensom övriga inrättningar, likasom ock enskilda personer, vare dessutom skyldiga att på anhängan av taxeringsnämnd eller av sådan utsedda personer avlämna upplysningar och bevis för utredande av skattskyldigs inkomst.

Ifrågavarande upplysningar böra genom taxeringsnämndens försorg hos vederbörande avhämtas."

§ 100.

"Har i följd av uraktlåtenhet eller oriktigt avgiven deklaration eller annan uppgift något belopp av den skattskyldigas inkomst blivit otaxerat, må sådant inkomstbelopp ännu kunna under något av de nästpåföljande tre åren av taxeringsnämnden, därest förhållandet kommer till dess kännedom, underkastas taxering."

§ 101.

"Har skattskyldig avlidit, drabbe eftertaxeringen dödsboet, som svarar blott med boets tillgångar. Är boet skiftat, må delägare icke åsättas större del av sådan taxering än som på hans andel i boet sig belöper."

§ 104.

"Avgives icke inom utsatt tid deklaration eller annan till taxeringen sig hänförande uppgift eller tillhandahålles icke taxeringsnämnden åska de handlingar eller upplysningar, allt på sätt i §§ 87 - 95 sägs, eller äro de meddelade uppgifterna bristfälliga, kan taxeringsnämnden, därest den skattskyldiga icke kan förebringa omständigheter, som ursäktas hans

försumlighet, utöver inkomstskatten påföra denne en förhöjning därav av högst tjugo procent; och må nämnden, där sådant provas nödigt, anmana den försumlige att inom förelagd ny tid fullgöra sin uppgiftsplikt.

Hörsammas icke heller denna anmaning, kan den skattskyldige ytterligare påföras en förhöjning av ända till 30 procent av inkomstskatten, såframt han icke förmår anföra laga skäl för sin uraktlåtenhet."

§ 106.

"Tredskas den, som enligt §§ 90 och 91 äger tillhandahålla taxeringsmyndigheterna äskade upplysningar, att fullgöra sin skyldighet härutinnan, vare förfallen till högst tio dagsböter, och förelägge rätten honnör där sådant yrkas, visst äventyr att inom av rätten utsatt tid iakttaga vad honom uti ifrågavarande avseende åligger."

§ 107.

"Bryter någon emot den honom på grund av tjänstebefattning enligt § 102 åliggande tystnadsplikt, stånde ansvar såsom för tjänsteförbrytelse. Yppar annan person olovligen vad jämlikt sagda paragraf skall hemlighållas, straffes med böter eller fängelse i högst ett år.

Ej må förseelse, som här nämnes, av allmän åklagare åtalas, om icke målsegande angivit densamma till åtal."

§ 108.

"Såsom inkomst, på grund varav skatt skall erläggas. anses, med sådan begränsning som nedan sägs, skattskyldigs samtliga årsintäkter i penningar eller penningars värde.

Såsom inkomst från lantbruksfastighet skall anses den nettoinkomst, vartill avkastningen från likartade fastigheter inom kommunen, med beaktande av å orten gängse drift- och underhållskostnader, arbetslöner samt skälig värdeminskning, i medeltal under det föregående året enligt uppskattning uppgått.

Såsom inkomst räknas även:

1) vad skattskyldig för sin och sin familjs räkning tillgodogjort sig av avkastningen från näring eller av varor, som han tillverkat eller tillsaluhållit;

2) dividend eller utdelning, som den skattskyldige uppburit från aktiebolag eller rederibolag, även om samma aktiebolag påförts kommunal-skatt;

3) oförändrad.

4) oförändrad.

5) oförändrad.

6) av trädgård, fiskevatten, betes- och jaktmarker och övriga därmed jämförliga förmåner erhållen nettoinkomst, så ock den skattskyldiges inom lantushållningen utförda arbete, uppskattad i penningar till belopp som för detta arbete bort erläggas åt en avlönad person, dock högst till 6,000 mark, samt så, att ledningsarbete beräknas^{endast} på den del av den del av den odlade jorden, som överstiger 8 hektar, och uppskattas till högst 200 mark för varje full hektar;

Dessutom skall såsom skattbar inkomst vid taxeringen av inkomst för år 1927 räknas fyrtio procent av den nettoinkomst, som under beskattningensåret erhållits genom försäljning eller användning av skog och skogsprodukter för andra ändamål än till husbehov och därefter för varje år samma procenttal som året förut, minskat med fem."

§ 109.

Mom. 1 punkterna 1 - 3 oförändrade.

4) stipendium eller reseunderstöd, som utgivits för vetenskapliga eller konstnärliga studier eller vetenskapliga undersökningar, ej heller riksdagsmänna- eller landstingsmännaarvoden, ersättning för ledamotskap i landskapsnämnden, kommunalfullmäktige, kommunalnämnden och andra kommunala förtroendeuppdrag, statens och landskapets kommittéer eller vad som av staten, landskapet eller annat offentligt samfund anvisats till bestridande av de vid tillfälligt uppdrag förenade särskilda kostnader."

§ 111.

"Värdeminskning å byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i den skattskyldiges näring, skall i det avseende § 110 mom. 2 innehåller efter rörelsens och föremålens beskaffenhet bestämmas till högst följande procenttal av föremålens värde, vilka fastställas efter gängse pris;

1) å administrations- och bostadsbyggnader:

av trä 3 %

av sten 1 %

2) å fabriksbyggnader och kraftstationer:

av trä 5 %

av sten 3 %

3) å ekonomiebyggnader.

av trä 6 %

av sten 3 %

4) å maskiner och ångpannor, kraftöverförings-

anläggningar, elektriska ledningar, vatten-

och gasledningar	8 %
5) rörlig materiel, arbetsredskap och verktyg	10 %
6) fabriks- och kontorsinventarier	10 %
7 fartyg:	
av trä	12 %
av järn	6 %

Rätt till avdrag enligt denna paragraf avser icke sådana byggnader, maskiner eller redskap, vilka användas uteslutande för jordbrukets behov.

Har skattskyldig framställt utredning därom, att han på grund av särskilda orsaker borde vara berättigad till större avdrag, än vad ovan s sägs, må honom efter prövning beviljas sådant."

§ 112.

Mom. 1. punkterna 1 - 5 oförändrade.

6) avgifter, till pensions-, änke- och pupill- samt annan dylik kassa, i vilken det på grund av ämbete eller befattnings åligger honom att vara delägare.

7) vad åt medlemmar i andelslag, eller annan dylik ömsesidig sammanlutning, som uteslutande betjänar endast egna medlemmar, utbetalats såsom återbetalning på gjorda inköp eller leveranser;"

§ 113.

"Såsom lantbruksfastighet skall vid taxeringen anses lägenhet eller del därav, egen eller legd, där lantbrukshållning eller skogsvård bedrivs. Utövas på någon del av fastigheten annan näring, räknas sådan del ej såsom lantbruksfastighet. Såsom lantbruksfastighet anses ej heller lägenhet, som enligt sin art är bostadslägenhet."

§ 114.

Mom. 1 och de stycken, i vilka detsamma sönderfaller, äro oförändrade. Mom. 2. "På orter, där avkastningen av åker icke kan uppskattas i havreskörd, skola till grund för klassificeringen tagas sådana kvantiteter råg, korn eller odlad hö, som i värde motsvara förenämnda havremängder."

Mom. 3 och 4 oförändrade.

§ 115.

"För bestämmande av den avkastning från skogsmark, som för kommunalbeskattning skall uppskattas, uppdelas skogsmarken i klasser, beroende av i vilken mån till densamma hör jord, av nedannämnd beskaffenhet och med beaktande av att:

till I klassen hänföres egentliga grän- och svedjemarker samt friska och något fuktiga sänkor med bördig jord ävensom bördiga sluttningar med huvudsakligen morängrus eller lergrund;

till II klass^{en} hänföres sämre svedje- och egentliga tallmarker;

till III klassen hänföres torra jungmoar, moar, bevuxna med ljung och lav, samt med dem i avseende å produktionsförmågan jämförliga stembundna skogsmarker;

till IV klassen hänföres vattensjuka skogsmarker, bevuxna med tvinig grän- eller lövskog samt andra i avseende å produktionsförmåga därmed jämförliga marker; samt

till V klassen hänföres egentliga myrar samt med dem i avseende å produktionsförmåga jämförliga bergbundna marker och hölster, vilka alstra en tvinig och gles skog."

§ 116.

Mom. 1. "Då avsättningsmöjligheterna för avkastning av åker och naturlig äng i närheten av stad eller annan konsumtionsort eller av annan orsak i skilda delar av kommun äro väsentligen olika, bör kommunens område, för noggrannare utredande av markens nettoavkastning, efter avsättningsmöjligheterna indelas i två, eller, om särskilda omständigheter det påkalla, i tre zoner."

Mom. 2 oförändrat.

§ 117.

Mom. 1 punkterna 1 - 3 oförändrade.

4) "i enlighet med stadgandena i § 118 bestämma produktionstalen för de olika klasserna av skogsmark;

5) på grund av det i punkt 3) nämnda värde och de i punkt 4) bestämda produktionstal med beaktande av i punkt 2) nämnda värdeminskning bestämma penningvärdet av nettoavkastningen av skogsmarkoper hektar i varje klass; börande detta, om kommunen är indelad i zoner, ske zonvis."

§ 118.

"Skogens tillväxt beräknas efter produktionstal, vilka för de i § 115 nämnda klasserna böra bestämmas per hektar med ledning av följande årliga avkastning per hektar:

I klassen 3 kubikmeter.

II " 2 "

III " 1 "

IV " 0,7 "

V " 0,3 "

§ 119.

"Taxeringsnämnd, som valts för verkställande av följande års taxerin, tillhör att före utgången av oktober månad fatta beslut därom, till vilka belopp nettoavkastningen per hektar av odlad mark och naturlig äng samt skogsmark skall uppskattas efter indelning, dels enligt jordens beskaffenhet och ägornas belägenhet samt dels, där det befinnes nödigt, enligt fastighetens läge med hänsyn till trafik- och konsumtionsorter.

Taxeringsnämndens beslut angående grunderna för taxeringen skall å lämpligt ställe inom kommunen framläggas till de skattskyldigas granskning under fjorton dagar, räknat från den, då ärendet kungjorts, på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, denna dag oräknad. Skattskyldig, som ej åtnöjes med taxeringsnämndens beslut, have rätt att däröver hos landshövdingen anföra skriftliga besvär, vilka inom fjugoan dagar från den, då beslutet till de skattskyldigas granskning framlagts, saggas dag oräknad, böra till taxeringsnämndens ordförande ingivas; dock må besvärsskriften jämväl på avsändarens risk inom den utfästa tiden till taxeringsnämndens ordförande genom förmedling av postverket i frankerat brev insändas. Ordföranden skall å besvärsskriften anteckna, när den till honom ingivits eller inkommit, samt skyndsamt densamma till landshövdingen överstyra, med biläggande av taxeringsnämndens utlåtande över besväret, ävensom utredning om tiden, då taxeringsnämndens beslut framlagts till granskning. Landshövdingen skall pröva och avgöra, huruvida besväranden skall anses hava talan i ärendet, samt utan dröjsmål avgöra besvären. I detta utslag må ändring icke sökas."

§ 120.

"Efter det de grunder, enligt vilka inkomsterna från lantbruksfastigheter böra uppskattas, genom laga kraft vunnit beslut blivit fastställda, tillhör det taxeringsnämnden att enligt nämnda grunder och i stöd av de uppgifter, som erhållits av de skattskyldiga, eller av taxeringsnämnden på annan väg införskaffats, fastställa envar lantbruksfastighets nettoavkastning. Har fastighetens avkastning nedgått i följd av frost, översvämning, hagelfall eller annat dylikt, skall detta skäligen beaktas vid uppskattning av inkomst."

§ 121.

Överstiger skattskyldig persons inkomst efter i §§ 110, 111 och 112 nämnda avdrag icke 15,000 mark må därifrån göras ytterligare följande avdrag:

188
 då inkomsten icke överstiger 3.000 mark, minst ettusen eller högst tvåtusen mark, i enlighet med vad kommunalfullmäktige för den varje år skeende taxeringen besluta samt

då inkomsten överstiger 3.000 men icke 5.000 mark 9/10 av det beslutna avdrage

"	"	"	5.000	"	"	7.000	"	8/10	"	"	"	"
"	"	"	7.000	"	"	9.000	"	7/10	"	"	"	"
"	"	"	9.000	"	"	10.000	"	6/10	"	"	"	"
"	"	"	10.000	"	"	11.000	"	5/10	"	"	"	"
"	"	"	11.000	"	"	12.000	"	4/10	"	"	"	"
"	"	"	12.000	"	"	13.000	"	3/10	"	"	"	"
"	"	"	13.000	"	"	14.000	"	2/10	"	"	"	"
"	"	"	14.000	"	"	15.000	"	1/10	"	"	"	"

Från skattskyldig persons inkomst skall ytterligare avdragas enligt vad kommunalfullmäktige för varje år besluta, minst 500 och högst 1.000 mark för varje barn, med undantag likväl av det äldsta, som han på grund av sin försörjningsplikt försörjt och som vid skatteårets utgång ej fyllt femton år. För barn, vilket självt har inkomst, må avdrag göras blott för såvitt barnets inkomst icke understiger det av kommunalfullmäktige utsatta beloppet. Har skattskyldig persons skattebetalningsförmåga annars genom underhåll av nära anförvanter eller till följd av egen eller närstående persons sjukdom, olycksfall eller/sådan orsak väsentligen nedsatts, må från inkomsten, om denna efter ovannämnda avdrag icke överstiger 15.000 mark, avdragas högst 5.000 mark. Från avliden persons inkomst må enligt prövning avdragas högst 30.000 mark, om behållningen i boet icke överstiger sagda belopp och den avlidne efterlämnat enka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning.

Där hustru särskilt beskattas, må avdraget ske endast för den makes inkomst, vilken ensamt eller huvudsakligast försörjt barnen."

§ 122.

Mom. 1 oförändrat.

Mom. 2. "Förlust, som uppkommit genom icke yrkesmässig avyttring av egendom, får avdragas från vinst, som erhållits genom likartad försäljning."

§ 127.

Mom. 1 punkt 1) oförändrad.

2) i händelse fullmäktiges eller kommunalnämnds beslut röra någon person enskilt eller annan kommun ävensom det i § 19 nämnda fall från den